

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2010 r.

**w sprawie wynagrodzenia za wykonywanie czynności związanych z narodowym spisem
powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r.**

Na podstawie art. 20 ust. 6 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. (Dz. U. Nr 47, poz. 277) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa kryteria:

- 1) obliczania wynagrodzenia za wykonywanie czynności związanych z narodowym spisem powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r., zwanym dalej „spisem”, dla osób, o których mowa w art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r., zwanej dalej „ustawą”;
- 2) przyznawania dodatków spisowych i nagród, o których mowa w art. 20 ust. 5 ustawy, a także ich wysokość.

§ 2. Kryteriami obliczania wynagrodzenia za wykonywanie czynności związanych ze spisem na podstawie umów zlecenia lub umów o dzieło są:

- 1) dla rachmistrzów spisowych:
 - a) przeprowadzenie obchodu przedspisowego w ramach prac przygotowawczych do spisu,
 - b) liczba poprawnie wypełnionych elektronicznych formularzy w spisie;
- 2) dla ankieterów statystycznych:
 - a) udzielanie informacji o spisie w trybie infolinii,
 - b) umawianie wywiadów rachmistrzów spisowych u respondentów,
 - c) liczba poprawnie wypełnionych elektronicznych formularzy w spisie;

3) dla pozostałych osób, o których mowa w art. 20 ust. 3 ustawy, niewymienionych w pkt 1 i 2 – stopień trudności, zakres, jakość i terminowość zleconej do wykonania czynności.

§ 3. 1. Dodatek spisowy jest przyznawany za poprawne wykonanie prac, o których mowa w art. 7 ustawy, zwanych dalej „pracami spisowymi”.

2. Przy przyznawaniu dodatku spisowego bierze się pod uwagę funkcję pełnioną w spisie, złożoność wykonywanych zadań, stopień odpowiedzialności za ich realizację oraz liczbę podległych osób pracujących na rzecz spisu.

3. Dodatek spisowy jest przyznawany za czas przepracowany w danym miesiącu, w wysokości od 20% do 120% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kwartale poprzedzającym przyznanie dodatku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224 oraz Nr 134, poz. 903), zwanego dalej „przeciętnym wynagrodzeniem”.

4. W przypadku okresowego niewykonywania prac spisowych dodatek spisowy jest przyznawany w wysokości proporcjonalnej do czasu przepracowanego na rzecz spisu.

§ 4. 1. Nagrody za wykonanie prac spisowych mogą być przyznane po zakończeniu poszczególnych etapów prac spisowych, o których mowa w art. 7 pkt 1–4 ustawy.

2. Przy przyznawaniu nagród, o których mowa w ust. 1, bierze się pod uwagę zakres wykonywanych zadań i stopień odpowiedzialności oraz inicjatywę i zaangażowanie w wykonywanie prac spisowych.

3. Wysokość nagrody za wykonanie prac spisowych jest określana według przeciętnego wynagrodzenia.

4. Nagrody mogą być przyznane:

- 1) Generalnemu Komisarzowi Spisowemu i jego zastępcom - w wysokości nieprzekraczającej 3-krotności przeciętnego wynagrodzenia;
- 2) wojewódzkim komisarzom spisowym i ich zastępcom - w wysokości nieprzekraczającej 2-krotności przeciętnego wynagrodzenia;
- 3) gminnym komisarzom spisowym i ich zastępcom - w wysokości nieprzekraczającej 1,5-krotności przeciętnego wynagrodzenia;
- 4) pracownikom jednostek służb statystyki publicznej wykonującym prace spisowe - w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia;

- 5) pracownikom jednostek samorządu terytorialnego oddelegowanym przez komisarzy spisowych do pracy w wojewódzkich biurach spisowych i gminnych biurach spisowych - w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. (Dz. U. Nr 47, poz. 277), zwanej dalej „ustawą”, osoby wykonujące prace spisowe (z wyłączeniem osób, o których mowa w art. 20 ust. 4 ustawy, tj. pracowników jednostek służb statystyki publicznej i jednostek samorządu terytorialnego, oddelegowanych przez komisarzy spisowych do pracy w biurach spisowych) otrzymują wynagrodzenie w ramach umów zlecenia lub umów o dzieło, zawieranych na wykonanie określonych czynności. Ponadto osobom, o których mowa w art. 20 ust. 4, zastępcom komisarzy spisowych i innym pracownikom jednostek służb statystyki publicznej wykonującym prace spisowe mogą być przyznawane dodatki spisowe i nagrody, a komisarzom spisowym – nagrody.

Natomiast art. 20 ust. 6 ustawy stanowi upoważnienie dla Rady Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, kryteriów obliczania wynagrodzenia za wykonywanie czynności związanych ze spisem dla osób, o których mowa w art. 20 ust. 3 ustawy oraz wysokości i kryteriów przyznawania dodatków spisowych i nagród, o których mowa w art. 20 ust. 5 ustawy, przy uwzględnieniu rodzaju i złożoności prac oraz mając na uwadze prawidłowość gospodarowania środkami finansowymi przyznanymi na realizację spisu. Projektowana regulacja stanowi wykonanie przytoczonego upoważnienia.

Określone w ustawie wynagrodzenie ma związek z realizacją prac na rzecz narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań w 2011 r. i jest ściśle powiązane z rangą i wagą spisu jako badania statystycznego mającego na celu zebranie danych o ludności i mieszkaniach w Polsce. Przeprowadzenie narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań wynika z obowiązku nałożonego na wszystkie kraje członkowskie Unii Europejskiej. Wynika również z obowiązku dostarczenia danych spisowych krajowym użytkownikom, w tym przede wszystkim organom rządowym, w celu prowadzenia racjonalnej polityki społecznej i gospodarczej. Na osoby realizujące narodowy spis powszechny ludności i mieszkań w okresie kilku lat będą nałożone dodatkowe zadania, co wpłynie na ich obciążenie. Nie bez znaczenia jest również fakt, że obszerny zakres prac, zarówno przedspisowych, jak i wykonywanych podczas samego spisu, wymaga zaangażowania osób spoza jednostek służb statystyki publicznej np. w charakterze rachmistrzów spisowych. Wielkość zapotrzebowania na rachmistrzów spisowych wyklucza dokonanie spisu jedynie przy pomocy kadr służb statystyki publicznej. Reasumując te aspekty, przyznanie dodatków spisowych i nagród oraz funduszy na realizację umów zleceń

i umów o dzieło jest niezbędnym elementem umożliwiającym prawidłowe przeprowadzenie spisu powszechnego.

Kryteria obliczania wynagrodzenia za wykonywanie czynności związanych ze spisem określa § 2 projektowanego rozporządzenia. Zgodnie z nim kryteriami obliczania wynagrodzenia za wykonywanie czynności związanych ze spisem na podstawie umów zlecenia lub umów o dzieło są:

- 1) dla rachmistrzów spisowych:
 - a) przeprowadzenie obchodu przedspisowego w ramach prac przygotowawczych do spisu,
 - b) liczba poprawnie wypełnionych elektronicznych formularzy w spisie;
- 2) dla ankieterów statystycznych:
 - a) udzielanie informacji o spisie w trybie infolinii,
 - b) umawianie wywiadów rachmistrzów spisowych u respondentów,
 - c) liczba poprawnie wypełnionych elektronicznych formularzy w spisie;
- 3) dla pozostałych osób (o których mowa w art. 20 ust. 3 ustawy) – stopień trudności, zakres, jakość i terminowość zleconej do wykonania czynności.

Dodatek spisowy (§ 3 projektowanego rozporządzenia) będzie przyznawany na czas określony i wypłacany tylko za czas przepracowany. W przypadku okresowego niewykonywania prac związanych ze spisem, dodatek zostanie wypłacony w wysokości proporcjonalnej do czasu przepracowanego. Wysokość dodatku spisowego wyniesie od 20% do 120% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w kwartale poprzedzającym przyznanie dodatku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224 oraz Nr 134, poz. 903). Podstawowym kryterium przyznania dodatku będzie funkcja pełniona w spisie, złożoność wykonywanych zadań, stopień odpowiedzialności za ich realizację oraz liczba podległych osób pracujących na rzecz spisu. Dodatki spisowe przyznaje Prezes GUS, dyrektorzy urzędów statystycznych jako zastępcy wojewódzkich komisarzy spisowych, kierujący pracą wojewódzkich biur spisowych oraz gminni komisarze spisowi. Wysokość przyznanych dodatków spisowych w projekcie rozporządzenia jest analogiczna w stosunku do wysokości obowiązującej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2009 r. w

sprawie wynagrodzenia za wykonywanie prac związanych z powszechnym spisem rolnym w 2010 r. (Dz. U. Nr 205, poz. 1582), jest bowiem zasadne aby przyjęte rozwiązania obowiązujące w strukturze powszechnego spisu rolnego były adekwatne w odniesieniu do narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań, gdyż dotyczą tożsamego rozwiązania prawnego. Należy podkreślić, że proponowana regulacja jest wykonalna przy uwzględnieniu planowanych środków finansowych. W celu zapewnienia elastycznego systemu przyznawania dodatków, została wprowadzona wysokość dodatków spisowych od 20 % do 120% kwoty przeciętnego wynagrodzenia wskazanego w projektowanym rozporządzeniu.

Proponowane stawki dodatków dotyczyć będą istniejącej liczby zatrudnionych osób, które będą miały większy zakres obowiązków niż przy spisie w 2002 r. Należy nadmienić, że osoby zatrudnione przy spisie muszą charakteryzować się znacznie wyższymi kwalifikacjami, w związku z zastosowaniem nowych środków technicznych oraz zupełnie nowatorskim podejściem do przeprowadzenia spisu (wykorzystanie już istniejących rejestrów oraz wysokiej technologii informatycznej). Zastosowanie tej technologii oraz zatrudnienie osób o wyższych kwalifikacjach umożliwi zmniejszenie liczby osób, a w konsekwencji kosztów spisu. Tym samym zwiększają się wymagania stawiane osobom zatrudnionym przy spisie, przez co koniecznym staje się ich odpowiednie wynagrodzenie. Ponadto istotnym jest, że dla większości osób przewidywane są dodatki spisowe w wysokości od 20% do 60%, a jedynie dla wąskiej grupy specjalistów (5-7%) najwyższe kwoty (do 120%). Jest to ta grupa specjalistów, bez których przeprowadzenie spisu będzie bardzo utrudnione i mogłoby generować zagrożenie niepowodzenia spisu.

Wysokość nagrody za wykonanie pracy związanej ze spisem jest określana według przeciętnego wynagrodzenia (§ 4 projektowanego rozporządzenia). Nagrody mogą być przyznane:

- 1) Generalnemu Komisarzowi Spisowemu i jego zastępcom - w wysokości nieprzekraczającej 3-krotności przeciętnego wynagrodzenia;
- 2) wojewódzkim komisarzom spisowym i ich zastępcom - w wysokości nieprzekraczającej 2-krotności przeciętnego wynagrodzenia;
- 3) gminnym komisarzom spisowym i ich zastępcom - w wysokości nieprzekraczającej 1,5-krotności przeciętnego wynagrodzenia;
- 4) pracownikom jednostek służb statystyki publicznej wykonującym prace spisowe - w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia;
- 5) pracownikom jednostek samorządu terytorialnego oddelegowanym przez komisarzy spisowych do pracy w wojewódzkich biurach spisowych i gminnych biurach spisowych -

w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia.

Nagrody za wykonywanie prac związanych z przygotowaniem, przeprowadzeniem i opracowaniem wyników spisu mogą być przyznane po zakończeniu poszczególnych etapów prac spisowych, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 ustawy.

Wysokość nagrody za wykonywanie prac związanych ze spisem nie może przekroczyć przeciętnego wynagrodzenia dla pracowników jednostek służb statystyki publicznej oraz jednostek samorządu terytorialnego oddelegowanych do pracy w wojewódzkich biurach spisowych i gminnych biurach spisowych, zaś dla komisarzy i zastępców komisarzy spisowych – wielokrotności tego wynagrodzenia.

Przy przyznawaniu nagród bierze się pod uwagę w szczególności zakres zadań i odpowiedzialności związanych z realizacją kolejnych etapów spisu oraz zaangażowanie i inicjatywę przy wykonywaniu prac związanych ze spisem. Określona na takim poziomie wysokość nagród spisowych wynika z istotnej roli komisarzy jako osób bezpośrednio związanych ze spisem, na których spoczywa zasadniczy ciężar prawidłowego przeprowadzenia spisu na danym obszarze.

Przy ustalaniu łącznych wydatków na wynagrodzenia należy uwzględnić, iż główny ciężar zadań spisowych musi być jednak wykonany siłami zasobu kadrowego służb statystyki publicznej. W tych okolicznościach zasadnym jest dodatkowe nagradzanie osób, które poza realizacją służbowych obowiązków, oddają swoją wiedzę, umiejętności oraz czas na potrzeby realizacji spisu. Podkreślić należy, że niektóre funkcje spisowe wynagradzane będą wyłącznie w formie tzw. nagród (bez prawa do dodatku spisowego np. komisarze spisowi wszystkich szczebli - w sumie około 2500 osób).

Przewidywane skutki dla budżetu państwa wydania przedmiotowego rozporządzenia związane z zatrudnieniem osób do wykonywania spisu powszechnego w 2011 r. należy ocenić jako znacząco mniejsze niż w przypadku poprzedniego spisu przeprowadzanego w 2002 r. Wynika to przede wszystkim z mniejszego zatrudnienia w ramach prac spisowych dodatkowych osób. W poprzednim spisie były na ten cel przewidziane w resorcie statystyki dodatkowe etaty. Natomiast przy obecnym spisie prace spisowe będą prowadzone wyłącznie przez pracowników w ramach istniejących stosunków pracy oraz przez rachmistrzów spisowych i ankieterów statystycznych w ramach umów cywilnoprawnych (liczba rachmistrzów będzie również znacząco mniejsza w porównaniu do poprzedniego spisu realizowanego łącznie z powszechnym spisem rolnym, gdzie zatrudnionych było 180 tys. rachmistrzów, a obecnie będzie pracowało tylko 20 tys. rachmistrzów).

Jednocześnie należy podkreślić, że intensywność prac spisowych będzie ściśle ograniczona charakterem samego spisu, w związku z czym wydatki będą miały charakter czasowy i dla większości uczestników spisu będą ograniczone do 3-4 miesięcy (rachmistrze spisowi, ankieterzy statystyczni i pracownicy gminnych biur spisowych).

Ponadto, przy ocenie projektowanej regulacji pozostaje aktualny czynnik obiektywny związany z istniejącym rynkiem pracy, zaobserwowany w trakcie powszechnego spisu rolnego. Dokonane w ostatnich latach jego przemiany spowodowały konieczność podwyższenia górnej granicy dodatku spisowego w celu umożliwienia pozyskania wysokiej klasy specjalistów, niezbędnych aby sprostać zadaniu realizacji NSP 2011 w sposób profesjonalny, gwarantujący najwyższą jakość uzyskanych w spisie wyników.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia (§ 5 projektowanego rozporządzenia).

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji do Komisji Europejskiej na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Treść projektowanego rozporządzenia nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 5 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Głównego Urzędu Statystycznego w dacie przekazania do uzgodnień międzyresortowych i nie było zgłoszeń o zainteresowaniu pracami nad przedmiotowym projektem stosownie do art. 7 wskazanej ustawy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Regulacje określone w projekcie rozporządzenia oddziaływać będą na jednostki służb statystyki publicznej, jednostki samorządu terytorialnego oraz pracowników tych podmiotów i inne osoby uczestniczące w spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r.

2. Zakres konsultacji społecznych:

W toku konsultacji społecznych projekt rozporządzenia został przekazany do zaopiniowania przez: Przewodniczącego Rady Krajowej NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Komisję Krajowej NSZZ „Solidarność”, Przewodniczącego Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Przewodniczącego Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Przewodniczącego Forum Związków Zawodowych, Business Centre Club – Związek Pracodawców, Konfederacji Pracodawców Polskich, Krajową Izbę Gospodarczą, Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych, Polską Radę Biznesu, Związek Powiatów Polskich, Federację Związku Gmin i Powiatów RP oraz marszałków województw.

Partnerzy społeczni oraz organizacje związkowe i branżowe, którym przesłano projekt nie zgłosili do niego uwag.

Wątpliwość w kwestii dodatku spisowego dla pracowników służb statystyki publicznej oraz jednostek samorządu terytorialnego zgłosił Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego. Przedstawiona sugestia nie mogła zostać przyjęta, bowiem istota przyznawania dodatków spisowych została zawarta w art. 20 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. (Dz. U. Nr 47, poz. 277). Celem rozporządzenia może być tylko wykonanie danej ustawy i nie może ono wprowadzać jakichkolwiek nowych uregulowań, których ustawa ta, choćby w zarysie, nie przewiduje. Urząd po otrzymaniu w/w wyjaśnień swoich uwag nie podtrzymał.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego projekt rozpatrzyła i zaakceptowała na posiedzeniu w dniu 30 czerwca 2010 r.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

1. Wynagrodzenie rachmistrzów spisowych i ankieterów statystycznych.

1) rachmistrze spisowi:

- stawka za realizację obchodu przedspisowego – ryczałt w kwocie 200 zł za dokonanie obchodu; ogólny koszt – 4 000 000 zł
- stawka za poprawnie wypełniony formularz spisowy – w badaniu pełnym - 3 zł, a w badaniu reprezentacyjnym – 10 zł. Przy założeniu, że rachmistrze spisowi odwiedzą 20 % wylosowanych mieszkań w badaniu reprezentacyjnym oraz 10 % w badaniu pełnym – koszt spisu dokonywanego przez rachmistrzów wyniesie – 87 860 000 zł,

2) ankieterzy statystyczni:

- stawka za udzielanie informacji o spisie w trybie infolinii – ryczałt w kwocie 500 zł za cały okres działania call center; ogólny koszt 320 000 zł,
- stawka za umawianie rachmistrzów spisowych na dokonanie wywiadów u respondentów - ryczałt w kwocie 350 zł za cały okres działania call center; ogólny koszt 224 000 zł,
- stawka za poprawnie wypełniony formularz spisowy – 3 zł. Przy założeniu, że ankieterzy spiszą w drodze wywiadu telefonicznego 50 % gospodarstw – koszt spisu dokonywanego przez ankieterów wyniesie – 57 300 000 zł.

2. Dodatki spisowe i nagrody.

1) dodatki spisowe – przyznane będą dla pracowników centrali GUS, wojewódzkich i gminnych biur spisowych w liczbie ok. 10100 dodatków miesięcznie (w zróżnicowanym wymiarze miesięcznym, zależnym od okresu funkcjonowania biura spisowego); średni dodatek dla GUS wynosić będzie ok. 1500 zł miesięcznie, dla WBS ok. 1200 zł miesięcznie, a dla GBS – ok. 1000 zł miesięcznie. Szacowany koszt ogólny – ok. 59 348 000 zł,

2) nagrody – przyznawane będą za realizację kolejnych etapów spisu dla szczególnie zaangażowanych pracowników centrali GUS, wojewódzkich i gminnych biur spisowych oraz dodatkowo dla komisarzy spisowych wszystkich szczebli. Nagrody zależne będą od wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej – szacunkowy koszt ogólny ok. 95 131 200 zł.

Szacowana kwota ogółem: 304 183 200 zł. Należy podkreślić, że podana kwota nie wpływa na zwiększenie globalnych kosztów NSP 2011, które wynoszą 535,1 mln zł, natomiast jest niezbędna do poniesienia w celu prawidłowego zrealizowania spisu.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy.

Projektowana regulacja będzie miała pozytywny wpływ na rynek pracy. Na okres 2,5 miesięcy w 2010 r. zostanie zatrudnionych 209 rachmistrzów spisowych do realizacji spisu próbnego oraz na okres 3,5 miesięcy w 2011 r. zostanie zatrudnionych ok. 20 tys. rachmistrzów spisowych do realizacji spisu powszechnego.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Źródła finansowania.

Skutki finansowe projektowanej regulacji zostaną pokryte z budżetu państwa w części dotyczącej Głównego Urzędu Statystycznego w ramach środków finansowych przeznaczonych na przeprowadzenie spisu.